

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

ИЗВЕШТАЈ
О ДИНАРИЗАЦИЈИ ФИНАНСИЈСКОГ СИСТЕМА СРБИЈЕ
Март 2012

Београд, јун 2012

Уводна напомена

Већа употреба динара у финансијском систему Србије и боља усклађеност валутне структуре прихода и расхода небанкарског сектора побољшале би степен финансијске стабилности земље, умањиле ризик од промене девизног курса у најрањивијим секторима привреде и повећале ефикасност монетарне политике. Да би се подржао процес динаризације, Народна банка Србије и Влада Републике Србије потписале су априла 2012. године *Меморандум о стратегији динаризације финансијског система Србије*.

У складу с тим документом, Народна банка Србије и Влада Републике Србије обавезале су се да прате и анализирају кретање степена динаризације, као и да редовно извештавају јавност о употреби динара у домаћем финансијском систему. С тим циљем, Народна банка Србије тромесечно припрема и објављује *Извештај о динаризацији финансијског система Србије* као једно од помоћних средстава комуникације с јавношћу. Тим извештајем јавности се пружају на увид дешавања у сегменту динарског тржишта и указује на мере и активности које су тржишни учесници и регулаторни органи предузели, или ће предузети, ради подршке процесу динаризације. Приступ јавности тим информацијама омогућиће да се боље разуме неопходност заштите од ризика промене девизног курса, као и неопходност мера и активности које ће Народна банка Србије и Влада Републике Србије предузимати како би се процес динаризације финансијског система Србије подстакао.

Извештаји о динаризацији финансијског система Србије доступни су јавности на сајту Народне банке Србије (www.nbs.rs).

СТРАТЕГИЈА ДИНАРИЗАЦИЈЕ

Стратегија динаризації у Републици Србији заснива се на активностима које се могу објединити у три међусобно повезана стуба.

Први стуб стратегије динаризації је најопштијег карактера, али је уједно и најважнији. Мере у оквиру овог стуба подразумевају активности усмерене ка успостављању макроекономског окружења које карактеришу ниска и стабилна инфлација, стабилан финансијски систем и одржив привредни раст.

Други стуб стратегије обухвата мере усмерене на активно промовисање динарских инструмената и тржишта, с посебним акцентом на развој тржишта динарских обвезница. Развој динарске криве приноса је важна окосница овог стуба.

Трећи стуб има за циљ унапређење заштите од постојећих девизних ризика у небанкарском сектору и дестимулисање даљег јачања тих ризика. Народна банка Србије ће предводити напоре у овој области сарађујући с банкарским сектором на увођењу и развоју основних инструмената заштите од девизног ризика како на међубанкарском тржишту, тако и у пословању с клијентима.

Садржај

I.	Динаризација финансијског система Србије	5
1.	Пласмани привреди и становништву	5
	<i>Осврт 1: Степен динаризације по искључењу ефекта промене курса динара</i>	6
2.	Новоодобрени кредити привреди и становништву	7
2.	Депозити привреде и становништва	8
3.	Динарска и девизна штедња	9
4.	Јавни дуг	10
	<i>Осврт 2: Дугорочна банкарска динарска обвезница у Србији</i>	12
II.	Мере и активности за подршку процесу динаризације	13
1.	Меморандум о стратегији динаризације финансијског система Србије	13
2.	Инструменти заштите од девизног ризика	14
	<i>Осврт 3: Коришћење инструмената заштите од девизног ризика</i>	15
	Методолошке напомене	17
	Списак графикана и табела	18

I. Динаризација финансијског система Србије

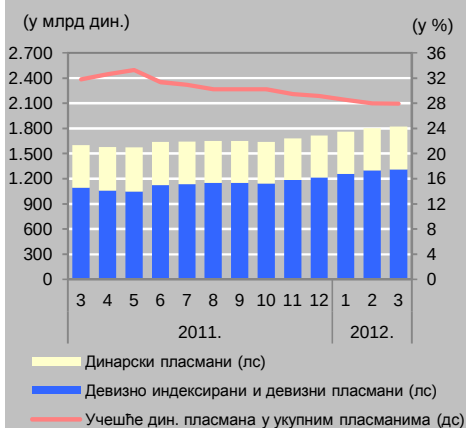
Као кључни показатељ праћења степена динаризације финансијског система Србије, и комуникације с јавношћу у том смислу, Народна банка Србије користи учешће динарских пласмана у укупним пласманима који су одобрени привреди и становништву.

1. Пласмани привреди и становништву

На крају марта 2012. године, степен динаризације финансијског система Србије, мерен учешћем динарских пласмана у укупним пласманима који су одобрени привреди и становништву, износио је 27,9%. У односу на крај децембра 2011. године, тај показатељ је смањен за 1,3 п.п.

Смањење степена динаризације у првом тромесечју 2012. године резултат је нижег раста стања динарских пласмана у поређењу с растом девизних и девизно индексираних пласмана, чије је стање у односу на крај децембра повећано углавном као резултат промене курса динара. Укупни пласмани банака привреди и становништву су на крају марта износили 1.821,3 млрд динара.

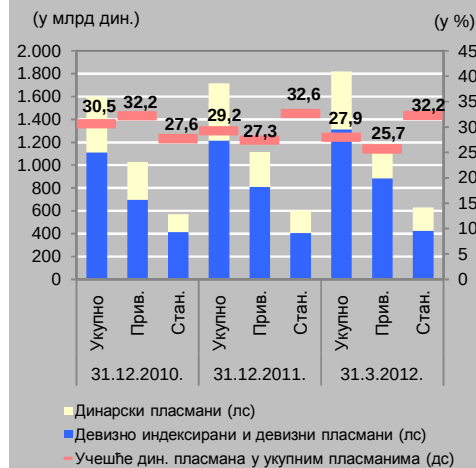
Графикон I.1.1. Учешће динарских пласмана у укупним пласманима привреди и становништву

Посматрано по секторској структури, степен динаризације је код становништва смањен за 0,4 п.п., на 32,2%, док је код привреде смањен за 1,7 п.п., на 25,7%. Већи део раста пласмана сектору становништва односи се на девизно индексираних стамбених кредитима, а мањи део на остале динарске кредитима рочности преко пет година. Код сектора привреде, већи раст девизно индексираних кредита резултат је пре свега раста инвестиционих кредита и кредита за обртна средства. У оквиру динарских кредита расли су остали и инвестициони кредити.

Смањење степена динаризације пласмана код сектора становништва у првом тромесечју 2012. резултат је депрецијације курса динара. По искључењу ефекта промене курса, код сектора становништва се бележи раст динаризације. И код сектора привреде је пад степена динаризације у највећој мери детерминисан ефектом промене курса динара, али се део пада дугује и изостанку субвенционисаних динарских кредита.

Графикон I.1.2. Секторска структура пласмана

Као додатне показатеље за праћење степена динаризације финансијског система Народна банка Србије користи и:

- учешће новоодобрених динарских кредита у укупним новоодобреним кредитима привреди и становништву,
- учешће динарских депозита у укупним депозитима привреде и становништва,
- учешће динарског дуга у укупном јавном дугу.

Осврт 1: Степен динаризације по искључењу ефекта промене курса динара

Да би се реалније сагледало кретање степена динаризације пласмана банака привреди и становништву и депозита привреде и становништва, из релевантних показатеља тог кретања треба искључити промене до којих долази по основу апријорације, односно депрецијације курса динара. С тим циљем, извршили смо прерачун динарске противвредности девизних и девизно индексираних пласмана и депозита по курсу динара из децембра 2011. године.

Графикон О.1.1. Степен динаризације мерен учешћем динарских пласмана у укупним пласманима привреди и становништву

Графикон О.1.2. Степен динаризације мерен учешћем динарских депозита у укупним депозитима привреде и становништва

Рачунат по курсу из децембра 2011. године, степен динаризације пласмана банака привреди и становништву на крају првог тромесечја 2012. износио је 29,1% и био је за 0,1 п.п. нижи у односу на ниво овог показатеља на крају децембра исте године, када је износио 29,2%. Тај податак подразумева да је тромесечни пад степена динаризације пласмана обрачунаог по текућем курсу (за 1,3 п.п.) готово у потпуности последица промене курса динара.

Ефекат промене курса динара имао је утицај и на степен динаризације депозита привреде и становништва. Рачунат по курсу из децембра 2011. године, степен динаризације депозита привреде и становништва на крају првог тромесечја 2012. износио је 20,2% и био је за 1,3 п.п. нижи у односу на ниво овог показатеља на крају децембра 2011, када је износио 21,5%. Наведени податак указује да је тромесечни пад степена динаризације депозита обрачунаог по текућем курсу (за 2,3 п.п.) у већој мери последица промене курса динара.

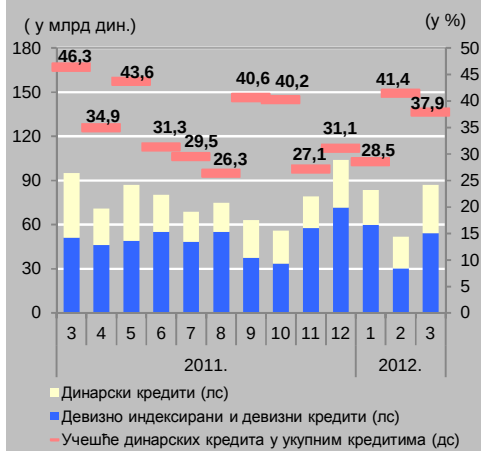
2. Новоодобрени кредити привреди и становништву

Као и претходне године, учешће динарских кредита у укупним новоодобреним кредитима у првом тромесечју 2012. године бележи израженије месечне осцилације – у распону од 28,5% до 41,4%. На крају марта учешће тих кредита износило је 37,9% и у односу на крај децембра 2011. године повећано је за 6,8 п.п.

Раст учешћа динарских кредита у укупним новоодобреним кредитима резултат је пре свега смањења нових девизних и девизно индексираних кредита (за 17,5 млрд динара) и повећања динарских кредита за 0,7 млрд динара. Смањење девизних и девизно индексираних кредита код привреде крајем марта у односу на крај претходног тромесечја забележено је углавном у сегменту инвестиционих кредита и кредита за обртна средства. Код динарских кредита привреде, раст су остварили инвестициони кредити и кредити за извозне послове. Код сектора становништва, смањење девизних и девизно индексираних кредита становништву углавном се односи на стамбене кредите¹. Динарски кредити становништву расли су захваљујући осталим кредитима.

Просечна пондерисана каматна стопа на новоодобрене динарске кредите крајем марта је износила 18,0% и у односу на крај претходног тромесечја повећана је за 0,9 п.п. Раст је углавном забележен код категорије осталих кредита, при чему је био већи код сектора становништва. У истом периоду, каматне стопе на наменске динарске кредите (инвестиционе, за обртна средства, потрошачке) су смањене.

Графикон I.2.1. Учешће динарских кредита у новоодобреним кредитима привреди и становништву

¹ Висок раст тих кредита крајем 2011. последица је закључења анекса уговора о стамбеним кредитима, у складу с почетком примене Закона о заштити корисника финансијских услуга.

2. Депозити привреде и становништва

Степен динаризације, мерен учешћем динарских депозита у укупним депозитима привреде и становништва, на крају марта је износио 19,2%. У односу на крај децембра 2011, учешће динарских депозита је смањено за 2,3 п.п.

На такво кретање утицало је смањење динарских депозита (29,5 млрд динара) и раст девизно индексираних и девизних депозита (31,6 млрд динара). Пад степена динаризације депозита у првом тромесечју је, као и код пласмана, у већој мери резултат промене курса динара. Рачунато по сталном курсу из децембра 2011, девизни и девизно индексирани депозити су у првом тромесечју забележили пад од 29,2 млрд динара, док је степен динаризације депозита смањен за 1,3 п.п. (са 21,5% на 20,2%).

Посматрано по секторској структури, учешће динарских депозита у укупним депозитима је и даље веће код привреде (44,1%) него код становништва (9,2%). У односу на претходно тромесечје, то учешће је код оба сектора смањено: код привреде за 0,8 п.п., а код становништва за 0,9 п.п. Смањење динарских депозита сектора привреде (26,9 млрд динара) било је знатно веће од смањења тих депозита код сектора становништва (2,6 млрд динара). Изразитом паду динарских депозита привреде, поред уобичајеног сезонског фактора, допринело је и коришћење динара за куповину девиза од банака.

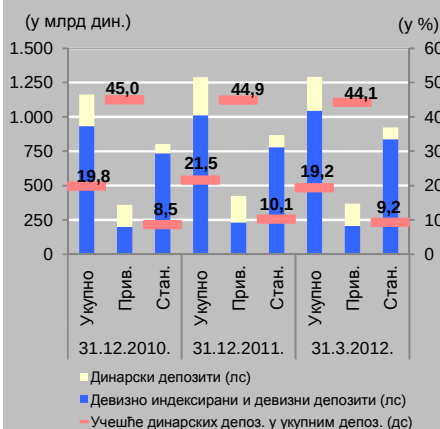
Иако су краткорочни депозити и на крају првог тромесечја имали доминантно учешће у укупним депозитима привреде и становништва (81,1%), њихово учешће је у поређењу с крајем четвртог тромесечја претходне године смањено за 0,8 п.п.

Учешће краткорочних динарских депозита у укупним динарским депозитима привреде и становништва је и даље високо и крајем марта је износило 97,7%. У односу на децембар 2011, оно је повећано за 0,3 п.п. И у оквиру девизних депозита преовлађују краткорочни депозити (77,2%), с тим што је у истом периоду њихово учешће смањено за 0,5 п.п.

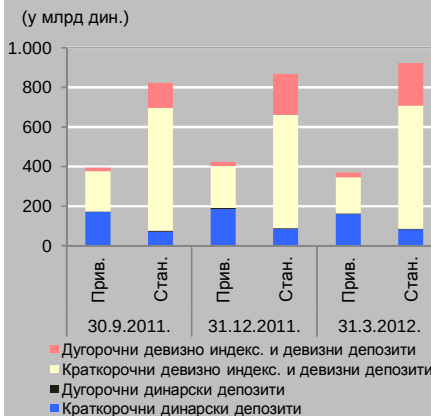
Графикон I.3.1. Учешће динарских депозита у укупним депозитима привреде и становништва

Графикон I.3.2. Секторска структура депозита

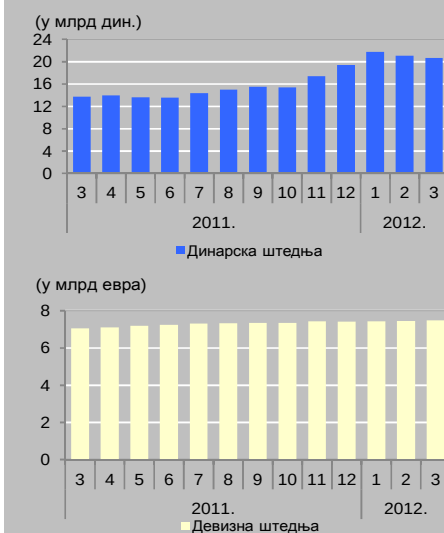
Графикон I.3.3. Валутна и рочна структура депозита привреде и становништва

3. Динарска и девизна штедња

Динарска штедња је на крају марта била за 6,6% већа у односу на децембар 2011. године, а девизна за 1,1%. Упркос израженијем релативном расту динарске штедње у односу на девизну, њен ниво је и даље скроман у поређењу с девизном.

Графикон I.4.1. Динарска и девизна штедња

У структури и динарске и девизне штедње, као и у претходном периоду, преовлађују депозити орочени до годину дана.

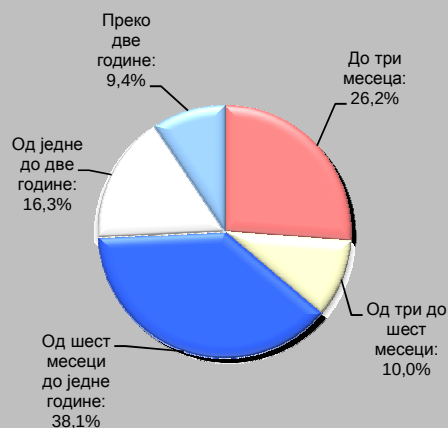
Највеће учешће у динарској штедњи и даље имају депозити орочени на период до три месеца (47,7%) (укључена и штедња по виђењу). На крају првог тромесечја смањено је учешће депозита орочених на период од три месеца до шест месеци (за 1,7 п.п.) и на период преко годину дана (за 4,9 п.п.), док су депозити орочени на период до три месеца повећали учешће (за 2,6 п.п.), као и депозити орочени на период од шест месеци до једне године (за 4,0 п.п.).

Графикон I.4.2. Рочна структура динарске штедње (31. март 2012)

Као и у претходном тромесечју, највећи део девизне штедње (38,1%) орочен је на период од шест месеци до годину дана. У укупној девизној штедњи, учешће депозита орочених на период од три месеца до шест месеци је у првом тромесечју смањено за 0,9 п.п., а учешће депозита орочених на период од једне до две године за 2,4 п.п. Пад штедње ове рочности праћен је растом учешћа депозита орочених на период преко две године (за 1,7 п.п.) и депозита орочених на период до три месеца (за 1,6 п.п.).

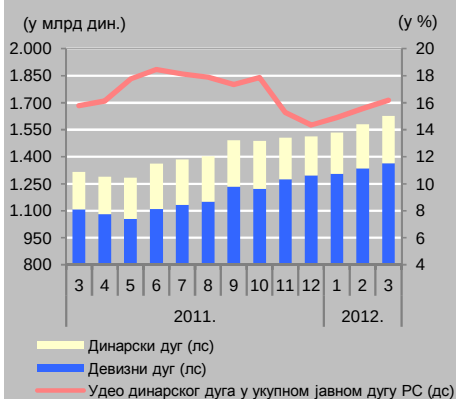
Графикон I.4.3. Рочна структура девизне штедње (31. март 2012)

4. Јавни дуг

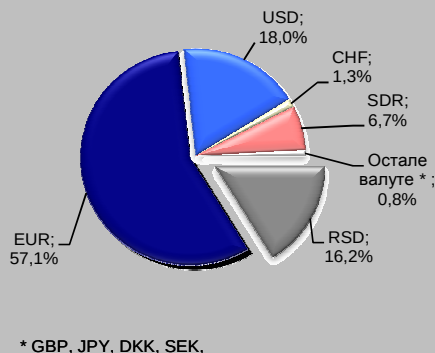
На крају марта учешће динарског дуга у укупном јавном дугу је износило 16,2%², што у односу на крај претходног тромесечја представља повећање за 1,8 п.п. На његово повећање утицао је већи раст динарске компоненте дуга у односу на дуг у страној валути. Раст динарске противвредности девизног дуга резултат је промене курса динара.

Графикон I.5.1. Учешће динарског дуга у укупном јавном дугу

Највеће учешће у валутној структури јавног дуга и даље има евро. У односу на претходно тромесечје његово учешће је смањено за 0,6 п.п. и износи 57,1%. Такође је смањено и учешће јавног дуга у доларима за 0,8 п.п. и износи 18,0%.

Графикон I.5.2. Валутна структура јавног дуга РС (31. март 2012)

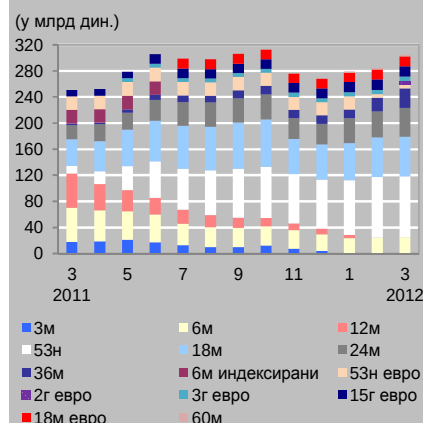

Јавни дуг по основу државних хартија од вредности обрачунат по тржишној вредности у првом тромесечју је већи за 37,3 млрд динара. Сток динарских хартија је повећан за 43,6 млрд динара, док је сток девизних хартија смањен за 6,3 млрд динара.

У оквиру рочне структуре државних хартија од вредности емитованих на домаћем тржишту настављено је повећање учешћа дугорочних хартија, са 85,7% на 91,8%. Држава је у јануару први пут емитовала и динарске хартије рочности пет година, дајући тиме допринос развоју динарске криве приноса. Расту учешћа дугорочних хартија на крају првог тромесечја, поред раста њиховог стања (50,6 млрд динара), допринело је и смањење портфеља краткорочних динарских хартија од вредности (13,3 млрд динара) као резултат намере државе да смањи заступљеност аукција краћих рочности.

Највеће учешће у портфељу динарских државних хартија од вредности, на крају првог тромесечја, и даље имају дугорочне хартије емитоване с рочношћу од 53 недеље (36,5%) и 18 месеци (24,0%).

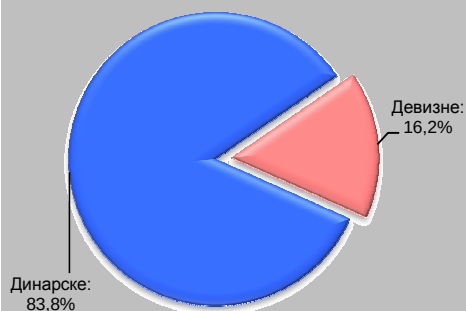
Графикон I.5.3. Рочна структура државних ХоВ (стања на крају месеца)

² Обрачун јавног дуга по основу хартија применом дисконтне вредности извршен је за податке почев од новембра 2011. године, од када важи нова методологија коју примењује Министарство финансија.

Поред рочне структуре, поправљена је и валутна структура јавног дуга по основу државних хартија од вредности. Тако је учешће динарских хартија од вредности продатих на домаћем тржишту повећано у првом тромесечју за 4,6 п.п и износи 83,8%.

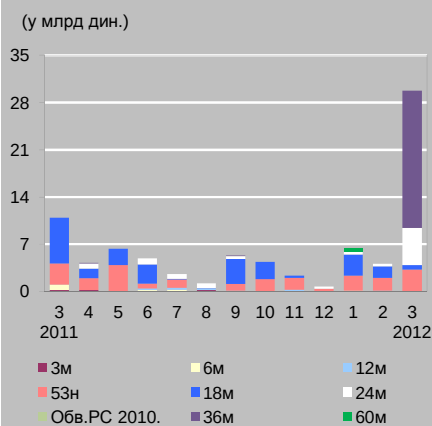
Графикон I.5.4. Валутна структура државних ХоВ (31. март 2012)

Секундарни промет динарским државним хартијама од вредности у првом тромесечју износио је 40,2 млрд динара, што је за 32,8 млрд динара више у односу на промет остварен у претходном тромесечју. Највећи обим трговања забележен је у марту (29,8 млрд динара).

Посматрано по рочној структури, највећи обим секундарног трговања динарским државним хартијама (20,3 млрд динара, или 50,5% промета) остварен је хартијама рочности 36 месеци, чији купци на примарном тржишту могу бити и нерезиденти.

Графикон I.5.5. Секундарни промет динарских државних ХоВ

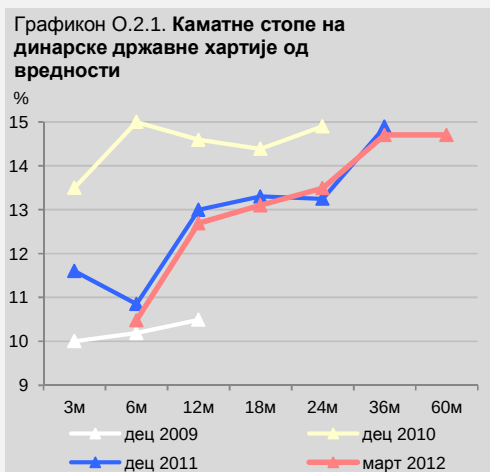
Ако се из укупног промета искључи секундарно трговање динарским државним хартијама које је реализовано до два радна дана од датума салдирања примарног трговања, обим секундарног промета у првом тромесечју је нижи за 15,5 млрд динара и износи 22,7 млрд динара.

Графикон I.5.6. Секундарно трговање по искључењу трговања до два радна дана од дана салдирања ХоВ

Осврт 2: Дугорочна банкарска динарска обвезница у Србији

Тржиште динарских обвезница почело је да се развија пре три године када је држава отпочела аукцијску продају хартија од вредности по тржишним условима. До краја 2009. године крива приноса на том тржишту продужена је с три месеца на дванаест месеци. У наредним годинама држава је наставила са емисијама хартија од вредности све дужих рочности. Тако данашњу понуду чине државне динарске обвезнице рочности до пет година, а постепено се развија и секундарно тржиште државних хартија од вредности.

Почетком маја 2012. године успешно је емитована и прва трогодишња динарска банкарска обвезница у Србији, у складу с новом законском регулативом. Обвезнице је емитовала Сосијете женерал банка Србија, у виду јавне понуде унапред одабраним квалификованим инвеститорима.

Обвезнице те банке у износу од 1,7 млрд динара, уз фиксну премију од 5,25% изнад референтне каматне стопе Народне банке, купили су домаћи инвеститори из сектора осигурања и добровољних пензијских фондова (њих осам је купило 15% укупне емисије) и банкарског сектора (три банке су купиле 85% укупне емисије). Тражња за динарским хартијама од вредности које је издала Банка била је за 1,1 млрд динара виша од понуде, што указује на то да на домаћем тржишту постоји тражња за дугорочнијим динарским дужничким инструментима.

Динарске обвезнице Сосијете женерал банке Србија биће листиране на Београдској берзи, што ће инвеститорима омогућити да секундарно тргују тим хартијама.

Прва емисија трогодишње динарске банкарске обвезнице представља важан корак у правцу даљег развоја динарског финансијског тржишта. Веће учешће дугорочних динарских извора финансирања банака требало би да допринесе већем степену дугорочног кредитирања у динарима, тј. већем степену динаризације нашег финансијског система. Успешна реализација прве емисије динарске банкарске обвезнице свакако представља позитиван сигнал и другим банкама, предузећима, али и међународним финансијским институцијама, за коришћење овог начина дугорочног динарског финансирања.

II. Мере и активности за подршку процесу динаризације

Народна банка Србије је својим инструментаријумом наставила да подржава динарске инструменте. Такође, Народна банка Србије и Влада РС потписале су почетком априла Меморандум о стратегији динаризације финансијског система Србије.

1. Меморандум о стратегији динаризације финансијског система Србије

Народна банка Србије и Влада РС потписале су почетком априла Меморандум о стратегији динаризације финансијског система Србије. Меморандумом су дефинисани циљеви, мере и активности који ће се предузимати ради јачања поверења у националну валуту и њену употребу у финансијском систему.

При усвајању Меморандума, Народна банка Србије и Влада РС сагласиле су се да ће заједно утврђивати и спроводити стратегију динаризације. Избор и примену инструмената и мера монетарне политике којима се даје подршка процесу динаризације Народна банка Србије ће вршити на основу анализе актуелних финансијских и укупних макроекономских кретања.

Народна банка Србије ће, у сарадњи с другим надлежним институцијама, интензивно радити на:

- јачању институционалног и регулаторног окружења које ће допринети унапређењу примарног и секундарног тржишта динарских хартија од вредности;
- стварању услова за даљи развој и увођењу нових инструмената заштите од девизног ризика;
- едукацији корисника финансијских услуга који су изложени девизном ризику, како би постали свеснији ризика с којима се суочавају и како би предузели одговарајуће мере заштите;
- сарадњи с међународним финансијским институцијама на стварању регулаторних и тржишних услова који ће деловати подстицајно на те институције да издају дугорочне динарске хартије од вредности и одобравају динарске кредите.

Поред тога, Меморандумом је дефинисано да ће, у случају појаве структурног мањка динарске ликвидности, Народна банка Србије обезбеђивати динаре путем расположивих инструмената монетарне политике. Спровођење тих операција вршило би се уз референтну каматну стопу која обезбеђује остваривање инфлационог циља.

Комплетан текст Меморандума може се погледати на сајту Народне банке Србије³.

³ Интернет адреса: http://www.nbs.rs/export/sites/default/internet/latinica/30/MemorandumVladaDinarizacija_20120406.pdf.

2. Инструменти заштите од девизног ризика

Табела II.2.1. Своп трансакције Народне банке Србије, квартални подаци (у млн евра)

Тромесечје	Своп продаја девиза	Своп куповина девиза
2011		
I (март)	29,5	35,0
II	4,0	44,0
III	35,0	
IV	111,0	49,0
2012		
I	100,0	87,0
Укупно	279,5	215,0

Народна банка Србије је и у првом тромесечју 2012. године наставила да организује редовне тромесечне своп аукције девиза.

У прва три месеца организовано је 26 редовних тромесечних своп аукција, на којима је Народна банка Србије своп продала 100,0 млн евра и своп купила 87,0 млн евра. Укупан тромесечни обим реализације на своп аукцијама у износу од 187,0 млн евра већи је у поређењу с тромесечним обимима из претходне године.

Табела II.2.2. Своп трансакције Народне банке Србије, месечни подаци (у млн евра)

Месец	Своп продаја девиза	Своп куповина девиза
Јануар	30,0	30,0
Фебруар	40,0	29,0
Март	30,0	28,0
Укупно	100,0	87,0

Највећи месечни износ своп трансакција реализован је у фебруару, када је Народна банка Србије своп продала банкама 40 млн евра и од банака своп купила 29 млн евра.

Износ тражње на своп аукцијама био је знатно виши од реализованог обима. Учешће банака са обе стране тржишта на своп аукцијама указује да постоји интерес за развој тог сегмента међубанкарског тржишта.

Осврт 3: Коришћење инструмената заштите од девизног ризика

Крајем прошле године Народна банка Србије усвојила је нову Одлуку о обављању послова с финансијским дериватима. Одлука се примењује од децембра 2011. године, а донета је, између осталог, и да би се домаћим предузећима – пре свега увозницима и извозницима, омогућило да коришћењем инструмената заштите од девизног ризика лакше, сигурније и извесније планирају пословне активности и ефикасније управљају ликвидношћу. У том смислу, новом одлуком је прописано да предузећа с банкама могу слободно обављати девизна плаћања или наплате по основу терминске купопродаје девиза ради заштите од девизног ризика – и то како ради заштите конкретног будућег посла, тако и ради заштите својих неусклађених девизних позиција. Ово последње није било могуће према претходној одлуци.

Ради праћења ефеката трансакција с финансијским дериватима и надгледања развоја овог сегмента финансијског тржишта, банкама је, почев од јануара 2012. године, прописана обавеза извештавања по овим пословима. Извештаји банака за прво тромесечје 2012. показали су да су у посматраном периоду резиденти с банкама закључивали само девизне форвард трансакције, тј. терминску купопродају девиза за динаре.

Могућност слободне терминске купопродаје девиза ради заштите од девизног ризика у првом тромесечју 2012. године искористила су 23 предузећа. Домаћа предузећа су готово искључиво термински куповала девизе од банака, док терминске продаје девиза резидената скоро и да није било (евидентирана само једна трансакција). Учешће терминске куповине девиза с роком доспећа дужи од два дана у укупној куповини девиза коју су од обавила предузећа износи 8,0% и веће је од учешћа оствареног у истом периоду претходне године (5,9%⁴).

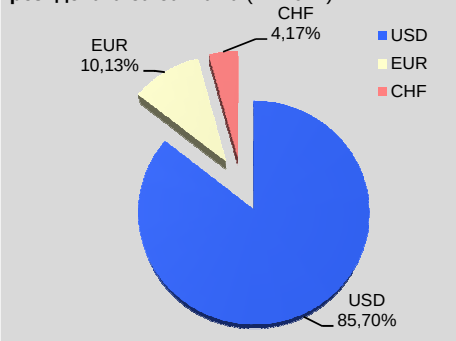
Табела О.3.1. Девизне форвард трансакције резидената са банкама

месец	форвард куповина резидената			форвард продаја резидената		
	износ у млн евра	просечна понд. рочност у данима	учешће у укупној куповини у %	износ у млн евра	просечна понд. рочност у данима	учешће у укупној продаји у %
јануар	91,2	34	9,6	0,2	20	0,0
фебруар	38,1	45	5,2	0,0	-	-
март	82,6	35	8,4	0,0	-	-
Укупно	211,9	36	8,0	0,2	20	0,0

Просечна пондерисана рочност терминске куповине девиза у посматраном периоду износи 36 дана, при чему је на месечном нивоу била најдужа у фебруару, када је износила 45 дана. Просечна вредност терминског уговора по трансакцији је у првом тромесечју износила 0,7 млн евра.

У валутној структури терминске куповине девиза доминира куповина америчких долара (85,7%), коју су обављала предузећа која имају девизне обавезе према иностранству по основу увоза енергената.

Графикон О.3.1. Валутна структура девизних форвард трансакција резидената са банкама (Т1 2012)

⁴ Из извештаја банака прописаних Одлуком о условима и начину рада девизног тржишта.

Извештаји о пословима с финансијским дериватима за прво тромесечје указују на то да предузећа, у условима депрецијацијских притисака, углавном термински купују девизе, док интересовање за терминску продају девиза готово и да не постоји. Такође, предузећа не користе девизне свопове као основни девизни дериват који би могао да им олакша управљање ликвидношћу заменом ликвидности у једној валути за ликвидност у другој.

С друге стране, и банке међусобно ретко обављају девизне свопове, премда се у тромесечним девизним своп аукцијама EUR/RSD које организује Народна банка Србије показало да интересовање за овај инструмент постоји на обе стране тржишта, као и потенцијал за њихов развој.

Иако се коришћење инструмената заштите од девизног ризика у првом тромесечју ове године може оценити као скромно, очекујемо да ће се предузећа у наредном периоду активније укључивати на овај сегмент тржишта имајући у виду значај и користи заштите од девизног ризика.

Методолошке напомене

1. Под пласманима се подразумевају динарски и девизни (у које су укључени и девизно индексирани) кредити, дати депозити, хартије од вредности, акције предузећа и потраживања по каматама и накнадама. Динарски пласмани су пласмани одобрени у динарима без девизне клаузуле. Под девизном клаузулом се подразумева валутна клаузула у смислу закона којим се уређује девизно пословање, као и свака друга клаузула којом се утврђује заштита од ризика промене курса динара.
2. Пласмани су исказани по бруто принципу, што значи да нису умањени за исправке вредности. При искључивању ефеката курса узет је у обзир курс динара према евр, швајцарском франку и америчком долару.
3. Према методологији ЕЦБ-а, у категорију новоодобрених кредита укључују се и репрограмирани кредити.
4. У складу с методологијом ЕЦБ-а, у сектор становништва укључене су непрофитне институције које пружају услуге становништву и предузетници.
5. Депозити обухватају динарске и девизне (у које су укључени и девизно индексирани) депозите.

Списак графикана и табела

Графикони

I.1.1.	Учешће динарских пласмана у укупним пласманима привреди и становништву	5
I.1.2.	Секторска структура пласмана	5
I.2.1.	Учешће динарских кредита у укупним новоодобраним кредитима привреди и становништву	7
I.3.1.	Учешће динарских депозита у укупним депозитима привреде и становништва	8
I.3.2.	Секторска структура депозита	8
I.3.3.	Валутна и рочна структура депозита привреде и становништва	8
I.4.1.	Динарска и девизна штедња	9
I.4.2.	Рочна структура динарске штедње (31. март 2012)	9
I.4.3.	Рочна структура девизне штедње (31. март 2012)	9
I.5.1.	Учешће динарског дуга у укупном јавном дугу РС	10
I.5.2.	Валутна структура јавног дуга РС (31. март 2012)	10
I.5.3.	Рочна структура државних хартија од вредности (стања на крају месеца)	10
I.5.4.	Валутна структура државних хартија од вредности (31. март 2012)	11
I.5.5.	Секундарни промет динарских државних хартија од вредности	11
I.5.6.	Секундарно трговање по искључењу трговања до два радна дана од дана салдирања ХоВ	11

Табеле

II.3.1.	Своп трансакције Народне банке Србије, тромесечни подаци	14
II.3.2.	Своп трансакције Народне банке Србије, месечни подаци	14

Графикони у осврту

O.1.1.	Степен динаризације мерен учешћем динарских пласмана у укупним пласманима привреди и становништву	6
O.1.2.	Степен динаризације мерен учешћем динарских депозита у укупним депозитима привреде и становништва	6
O.2.1.	Каматне стопе на динарске државне хартије од вредности	12
O.3.1.	Валутна структура девизних форвард трансакција резидената с банкама	15

Табеле у осврту

O.3.1.	Девизне форвард трансакције резидената с банкама	15
--------	--	----